

WŁADYSŁAW TATARKIEWICZ

HISTORIA FILOZOFII

TOM DRUGI

FILOZOFIA NOWOŻYTNA DO ROKU 1830

Pw

WARSZAWA 1988

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

SPIS RZECZY

FILOZOFIA NOWOŻYTNA

PIERWSZY OKRES FILOZOFII NOWOŻYTNEJ	7
Humaniści	11
Humanisci-filologowie i odnowienie filozofii starożytnej 11 — Montaigne i humanisci- psychologowie 14 — Franciszek Salezy i teologowie-humanisci 17	
Bruno i renesansowa filozofia przyrody	18
Paracelsus 19 — Telesio 19 — Campanella 22	
Franciszek Bacon	23
Naturalny system kultury	28
Herbert of Cherbury 29 — Hugo de Groot 29	
Suarez i modernizacja scholastyki	31
Polska filozofia Odrodzenia	36
Humanizm 36 — Arystotelizm popularny 36 — Stoicyzm 37 — Kopernik 37 — Teorie polityczne 38	
Zestawienia	38
Zagadnienia filozofii renesansowej 38 — Pojęcia i terminy 39 — Chronologia 39 — Wyda- rzenia współczesne 40 — Kwestie sporne 40	
DRUGI OKRES FILOZOFII NOWOŻYTNEJ	41
Galileusz	42
Kartezjusz	45
Metafizyka 47 — Teoria poznania i psychologia 52 — Szkoła kartezjańska 55 — Współ- zawodnik: Gassendi 56	
Pascal	57
Malebranche (okazjonałści)	61
Hobbes	66
Spinoza	70
Leibniz	74
Metafizyka 76 — Zasady logiczne 80	

24	Newton	83
	Filozofia w Polsce w wieku XVII	87
	Scholastyka wileńska 87 – Innowiercy 87 – Nauki przyrodnicze 87	
	Zestawienia	88
	Zagadnienia filozofii XVII wieku 88 – Pojęcia i terminy 89 – Chronologia 89 – Wydarzenia współczesne 90 – Kwestie sporne 90	
	 TRZECI OKRES FILOZOFII NOWOŻYTNEJ	 92
	<u>Początek stulecia: Filozofia Oświecenia w Anglii</u>	97
25	✓ Locke i podstawy empiryzmu	97
26	✓ Berkeley	104
27	Hume	109
	Shaftesbury	118
	Etycy i estetycy angielscy w XVIII w. 120	
	Początki utylitaryzmu	122
	 Środek stulecia: Filozofia Oświecenia we Francji	 127
28	✓ Wolter i filozofia Oświecenia	127
	Fontenelle 127 – Bayle 127 – Encyklopedyści 131	
	✓ La Mettrie i materializm	133
	Condillac i sensualizm	137
	D'Alembert i pozytywizm	140
	Helvetius i etyka Oświecenia	145
28	✓ Rousseau	150
	Reid i szkoła szkocka	155
	<i> Hobbs?</i>	
	 Koniec stulecia: Filozofia krytyczna w Niemczech	 158
	Wolff i filozofia XVIII wieku w Niemczech	158
29	✓ Kant	161
	Poprzednicy 161 – Zagadnienie i metoda filozofii 165 – Teoria poznania 168 – Krytyka metafizyki 173 – Etyka i estetyka 177 – Zwolennicy 180 – Przeciwnicy 181 – Sceptycy (Schulze) 182 – Irracjoniści (Jacobi) – 182	
	Oświecenie i kantyzm w Polsce	185
	Oświecenie 185 – Jan Śniadecki 186 – Staszic i Kołłątaj 187 – Kantyzm 187 – Szaniawski 188 – Filozofia zdrowego rozsądku 189 – Jędrzej Śniadecki 189	
	Zestawienia	190
	Zagadnienia filozofii XVIII wieku 190 – Pojęcia i terminy 191 – Chronologia 191 – Wydarzenia współczesne 191 – Kwestie sporne 192	
	 CZWARTY OKRES FILOZOFII NOWOŻYTNEJ	 194
	Radykalizm filozoficzny	197
	Fichte	203
	Schelling	208

Hegel	211
Szkola Hegla 217 — Przeciwnicy idealizmu 219	
Schopenhauer	219
Maine de Biran i spirytualizm francuski	222
Cousin 227 — Ravaisson 227	
Filozofia mesjanistyczna w Polsce	228
Hoene-Wroński 229 — Goluchowski 231 — Trentowski 232 — Libelt 232 — Kremer 233 — Cieszkowski 233 — Towiański 234 — Mickiewicz 234	
Zestawienia	235
Zagadnienia filozofii w początku XIX wieku 235 — Pojęcia i terminy 235 — Chronologia 235 — Wydarzenia współczesne 236	
PERSPEKTYWA NA DALSZY ROZWÓJ FILOZOFII	238
BIBLIOGRAFIA	240
Spis ilustracji	290

Milobane 9.
 Motlus 10.

211
 219
 222